

# Lokaal sport- en beweegaanbod voor Oekraïense vluchtelingen

Datum: 21-09-2022





# Lokaal sport- en beweegaanbod voor Oekraïense vluchtelingen

## Aanleiding

Sinds de recente oorlog in Oekraïne zijn er in Nederland meer dan 76.000 Oekraïense vluchtelingen ingeschreven bij de BRP (stand van zaken 01-09-2022)<sup>1</sup>. Zij verblijven in de gemeentelijke of particuliere opvang of hebben zelfstandig onderdak gevonden. In de eerste tijd van deze crisis is er voornamelijk aandacht geweest voor de meest noodzakelijke voorzieningen (zoals huisvesting, zorg en onderwijs). Langzaam komt er ruimte om te kijken naar voorzieningen op lange termijn en de noodzaak tot maatschappelijke integratie<sup>2</sup>.

Het vergroten van de psychische gezondheid van Oekraïense vluchtelingen is essentieel volgens de GGD GHOR, dit is namelijk een belangrijke voorwaarde voor zowel maatschappelijke integratie als participatie. Het is daarom belangrijk dat dit de aandacht krijgt bij gemeenten. Zo kunnen zij hierin een initiërende en faciliterende rol nemen. Psychische gezondheid is afhankelijk van vele factoren, waaronder mogelijkheden tot (vrijwilligers-)werk, het ervaren van sociale steun en hebben van een sociaal netwerk<sup>3</sup>.

Het stimuleren van sporten en bewegen onder Oekraïense vluchtelingen is een goede manier om de psychische gezondheid te verbeteren. Het vermindert psychische klachten als stress en angstgevoelens en stimuleert sociale contacten<sup>4</sup>. Daarnaast maakt het Oekraïense vluchtelingen meer bekend met de Nederlandse taal en cultuur en het geeft hun invulling aan de dag.

## Handvatten om met sport en bewegen aan de slag te gaan

Het stimuleren van het sport- en bewegen onder Oekraïense vluchtelingen kan als gemeente geïnitieerd en gefaciliteerd worden. Dit kan door het huidige aanbod voor hen toegankelijk te maken, waarbij wordt ingezet op het huidige netwerk en voorzieningen. Ook is het van belang te kijken naar de randvoorwaarden, zoals het beschikbaar stellen van personeel, kleding en financiën. De adviseurs van het advies- en projectbureau van Wyzer geven in dit artikel handvatten mee, hoe gemeenten hiermee concreet aan de slag kunnen.

### Sport- en beweegaanbod toegankelijk maken voor de Oekraïense vluchtelingen

#### Maak gebruik van het bestaande sport- en beweegaanbod

Doe een oproep aan sport- en beweegaanbieders in jouw gemeente om hun aanbod voor Oekraïense vluchtelingen toegankelijk te maken en vraag wat zij willen (én kunnen) betekenen voor

---

<sup>1</sup> <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/opvang-vluchtelingen-uit-oekraïne/cijfers-opvang-vluchtelingen-uit-oekraïne-in-nederland>

<sup>2</sup> <https://www.clingendael.org/sites/default/files/2022-08/long-term-protection-in-europe-needed-for-millions-of-ukrainian-refugees-.pdf>

<sup>3</sup> <https://ggdghor.nl/wp-content/uploads/materiaal-kennisnet/05dossier-statushouders/7%20Handreiking%20preventie%20psychische%20problemen%20en%20behoud%20veerkracht%20statushouders.pdf>

<sup>4</sup> <https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/?file=10003&m=1589881893&action=file.download>



hen. Breng het huidige aanbod in kaart en maak dit bij de doelgroep bekend. Zo kan er een informatieve flyer, poster of online post worden gedeeld in het Engels of Oekraïens om de Oekraïense vluchtelingen op de hoogte te brengen. De stakeholders die direct contact hebben met de doelgroep, zoals de locatiemanagers, het welzijnswerk en buurtsportcoaches, kunnen hier een rol in spelen gezien zij het dichtst bij de doelgroep staan. De sport- en beweegaanbieder kan ook zelf een initiërende rol nemen door te delen dat Oekraïense vluchtelingen welkom zijn om aan te sluiten bij sportieve activiteiten. Sport- en beweegaanbieders kunnen hiervoor contact opnemen met locatiemanagers van opvanglocaties, die dit bericht kunnen delen in de Telegram- of Facebookgroepen waar Oekraïense vluchtelingen veelal aan deelnemen.

#### Organiseer een sportevenement voor Oekraïense vluchtelingen

Een laagdrempelige manier om Oekraïense vluchtelingen in contact te brengen met het sportaanbod, is door een sportevenement te organiseren waar sportaanbieders de vluchtelingen verwelkomen. De gemeente kan dit organiseren met de lokale sportaanbieders. Zo kunnen Oekraïense vluchtelingen vrijblijvend kennismaken met het sportaanbod in de gemeente. Een eerste stap kan zijn om langs te gaan op opvanglocaties en hen te informeren over het evenement. Als het vervoer van en naar de locatie van het sportevenement een uitdaging is, kan een activiteit ook op het terrein van de opvanglocatie aangeboden worden. Vaak zijn er tolken aanwezig op de opvanglocaties, die kunnen helpen om de taalbarrière te overbruggen.

#### Doe inspiratie op van bestaande sport- en beweeginitiatieven

Er zijn al diverse sport- en beweeginitiatieven voor de Oekraïense vluchtelingen opgezet in het land. Doe inspiratie op en kijk hoe u dit lokaal kan (laten) toepassen. Zo heeft de [NOC\\*NSF](#) verschillende initiatieven voor Oekraïense vluchtelingen gebundeld. Via de website van [Connect Ukraine](#) zijn per gemeente de activiteiten te vinden die toegankelijk zijn voor de doelgroep. Als gemeente kan hierbij worden aangesloten waarna aanbieders worden benaderd om hun aanbod op de website aan te melden. De gemeente hoeft hier niets voor te betalen. Voorbeelden van initiatieven zijn atletiekverenigingen die Oekraïense kinderen gratis laten meetrainen of zwemverenigingen die zwemlessen aanbieden speciaal bedoeld voor Oekraïense vluchtelingen.

## Randvoorwaarden

#### Zet buurtsportcoaches in

Met de buurtsportcoaches, of de organisatie daarachter, kan de gemeente afspraken maken om hun tijd in te zetten voor Oekraïense vluchtelingen. Buurtsportcoaches hebben ingangen bij (sport)verenigingen en leggen verbinding met scholen, zorg en welzijn. Een buurtsportcoach kan Oekraïense vluchtelingen naar het sport- en beweegaanbod begeleiden. Ook kunnen zij in sommige gevallen specifiek sport- en spelvormen voor de doelgroep organiseren. Daarvoor is het belangrijk dat buurtsportcoaches contacten leggen met Oekraïense vluchtelingen, zodat zij hun achtergrond en behoeften leren kennen. Zodoende kan de buurtsportcoach de vluchteling en de sport- en beweegaanbieder van advies voorzien. De buurtsportcoach kan de vraag vanuit de Oekraïense vluchtelingen combineren met het aanbod vanuit de sport- en beweegaanbieders. Het is dus belangrijk om eerst te informeren naar de sportbehoeftes van de Oekraïense vluchtelingen, waarna er kan worden gekeken naar wie deze behoeftes kan vervullen, om vervolgens de Oekraïense vluchtelingen hiermee in contact te brengen. Om dit te realiseren, kan men bijvoorbeeld een informatieavond of inloopspreekuur organiseren op de opvanglocatie waar Oekraïense vluchtelingen met vragen bij onder andere de buurtsportcoach terecht kunnen.



### Verzorgen van sportkleding en attributen

Er zijn verschillende mogelijkheden tot het regelen van sportkleding en attributen. Via het [Jeugdfonds](#) kunnen medewerkers van de GGD 'en, Vluchtelingenwerk of de opvanglocaties een aanvraag doen voor kinderen wanneer er financiële drempels zijn om te sporten. Ook kan de gemeente via bijvoorbeeld vrijwilligersorganisaties of lokale welzijnsinstellingen inzamelacties organiseren. Via deze weg kunnen zij sportkleding en attributen verkrijgen door te vragen of scholen, sportverenigingen en sportwinkels (extra) sportkleding en attributen willen doneren.

### Gebruik de middelen uit het Nationaal Sportakkoord

Oekraïense vluchtelingen maken deel uit van onze maatschappij, daardoor maken zij ook aanspraak op bepaalde regelingen. Zo ook het [Nationaal Sportakkoord](#) dat is verlengd tot en met 2026. Hiermee heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport extra middelen ter beschikking gesteld aan gemeenten om de kracht van sport nog beter benutten. Bij veel gemeenten kunnen sport- en beweegaanbieders bij de gemeente extra subsidie uit het sportakkoord aanvragen. Hiervoor moeten zij een concreet plan aanleveren dat aansluit bij de ambities uit het sportakkoord. Let wel op dat per gemeente de invulling van het lokale sportakkoord verschilt en daarmee de mogelijkheid om subsidie aan te vragen. Het stimuleren van sport en bewegen onder Oekraïense vluchtelingen sluit aan bij de nieuw geformuleerde beleidsambitie van het Sportakkoord, namelijk om kansengelijkheid in sport en bewegen te bevorderen.

### **Gebruik sport- en bewegen als middel**

Sport- en bewegen kan als middel ingezet worden om de psychische gezondheid te verbeteren, echter kan het ook ingezet worden om andere doelen te bereiken. Wees hier creatief in! Zo kunnen wandelspellen en/of speurtochten georganiseerd worden om jong en oud kennis te laten maken met de stad. Een middag waarin men op interactieve wijze kennismaakt met de verkeersregels, zoals gedaan wordt voor basisschoolleerlingen. Of leer de Oekraïense vluchtelingen fietsen zodat ze zich makkelijker kunnen verplaatsen. Daarnaast biedt sport- en beweging ook mogelijkheden om ontmoeting te creëren. Denk hierbij aan Oekraïense vluchtelingen die elkaar leren kennen en de lokale inwoners.

### **Ga aan de slag!**

Met al deze tips kunt u aan de slag om Oekraïense vluchtelingen te informeren en te stimuleren om gebruik te maken van het sport- en beweegaanbod in uw gemeente. Het advies- en projectbureau van Wyzer denkt graag mee over de organisatie en stimulering van uw sport- en beweegaanbod. Ons Expertiseteam Sport houdt zich dagelijks bezig met het thema sport- en bewegen in relatie tot gemeenten en zet graag hun kennis en expertise in. Zo kan u ons bijvoorbeeld inzetten als kwartiermaker om sport en bewegen voor Oekraïense vluchtelingen te faciliteren en te initiëren. Bent u geïnteresseerd en wilt u een vrijblijvend gesprek? Neem dan contact op met Larissa Willemse, Managing Consultant bij Wyzer Advies via 06 12 07 13 79 of [lwillemse@wyzer.nl](mailto:lwillemse@wyzer.nl).